

Projekti vrijedni milijun eura mogli bi doći u pitanje!

S obzirom da je Europska komisija potvrdila da je Hrvatskoj privremeno zamrznuła projekte iz programa PHARE 2006 i za pet milijuna eura smanjila sredstva predviđena u programu IPA, s Orianom Otočanom, članom Županijskog poglavaraštva zaduženim za međunarodnu suradnju i europske integracije, razgovaramo o tome kako se to odrazilo na projekte Istarske županije koji su se financirali iz tih programa.

- Europska komisija je zamrznuła projekte iz programa PHARE 2006 i to sigurno nije dobar signal u pogledu sposobnosti središnje hrvatske administracije za decentralizirano upravljanje europskim fondovima. Aktivnosti u vezi istarskih projekata koji se trebaju financirati iz tog programa zasad se odvijaju nesmetano. Za tri projekta, konkretno onima Agencije za ruralni razvoj Istre, Istarske razvojne agencije i Odsjeka za međunarodnu suradnju i europske integracije, koji su po rang-listi ušli među one koji se trebaju financirati, provjerava se proračun i pripremaju se za potpis ugovora s delegacijom Europske komisije. No, ako do početka implementacije ne dođe do »odmrzavanja« sredstava, ti bi projekti, za koje bismo trebali dobiti oko milijun eura, mogli doći u pitanje. Šteta bi bila i zato što se ne bi realizirale planirane aktivnosti, ali i zbog nekoliko mjeseci utrošenih u pripremu kandidature tih projekata.

- Jesu li ti projekti »na čekanju« ili je ugovoreni novac zbog odluke Europske komisije zauvijek izgubljen?

- Iskreno vjerujem da će ubrzo biti otklonjeni nedostaci koje je uočila Europska komisija te da novac za projekte Istarske županije neće biti izgubljen.

- Kao član Poglavarštva zadužen za međunarodnu suradnju i europske integracije, kako komentirate stopiranje tog novca?

- Mislim da državna administracija ima dosta problema u području europskih integracija pa i u korištenju europskih programa. Rekao bih da je prvi problem nastao kad je uspješno Ministarstvo za europske integracije svojevremeno priključeno Ministarstvu vanjskih

Oriano Otočan: Cilj nam je stvoriti apsorpcijsku sposobnost Istarske županije za korištenje europskih sredstava (Neven LAZAREVIĆ)

poslova pa su stručni kadrovi raspodijeljeni na više različitih ministarstava i Središnji državni ured za strategiju koordinaciju EU fondova. Tada se izgubila snažna koncentracija i sinergija u pogledu EU poslova. Do problema dolazi i zbog velike fluktuacije stručnih kadrova, koji su nedovoljno plaćeni pa stoga odlaze u privatni sektor. Šteta što Hrvatska nije primijenila princip sličan onom u Slovačkoj, koja je u predpristupnom razdoblju dodatno honorirala posao stručnjaka koji rade na aktivnostima vezanim uz EU problematiku. Time su ubrzani predpristupni procesi i zadržani kvalitetni kadrovi.

U posljednjih nekoliko godina županijska razina, pritom mislim na sve županije u Hrvatskoj, dodatno je osnažila svoje organizacijske i kadrovske kapacitete u pogledu europskih programa pa bi država kroz daljnju decentralizaciju i veću alokaciju sredstava iz EU fondova za regionalnu i lokalnu razinu mogla pospješiti korištenje tog novca.

- U koliko je projekata dosad

Istarska županija participira, završila je s implementacijom ili će uskoro početi s realizacijom oko 40 europskih projekata. Vrijednost koja putem tih projekata dolazi u Istarsku županiju, uključimo li one za koje čekamo odmrzavanje sredstava iz PHARE programa, iznosi oko 4,5 milijuna eura

Razgovarala Danijela BAŠIĆ-PALKOVIĆ

tucije na području županije kao i udruge civilnog društva pa dolazimo do brojke od oko 60 projekata. Upravo pripremamo informatičku bazu koja će uključiti sve projekte u Istri koji se financiraju iz EU-a ili drugih međunarodnih izvora.

- Koliko je projekata trenutno u fazi pripreme za kandidiranje i za koje programe?

- Pratimo sve mogućnosti za financiranje iz EU sredstava, tako da ove godine očekujemo više natječaja iz različitih financijskih izvora Unije. Kod predpristupnog programa IPA važne su nam komponente za prekograničnu suradnju, gdje možemo participirati u programima te suradnje sa Slovenijom, kao i za Jadransku prekograničnu suradnju. Očekujemo treću mjeru iz programa SAPARD, koja će biti namijenjena za jedinice lokalne samouprave u ruralnim područjima. Bit će više različitih natječaja kod Programa zajednica, kao što su FP7, Europe for citizens, Intelligent energy II, Culture, Life +, Erasmus i drugi. Uskoro završava natječaj za Fond flamanske vlade za zemlje istočne i južne Europe. Planiramo i konkretne projekte, od kojih se jedan dio u obliku projektnih ideja nalazi u bazi Regionalnog operativnog programa. Želimo nastaviti s novim projektima koji će se nadograditi na već postojeće, kao što su primjerice revitalizacija Završja, Parenzane, zaštita istarskog goveda... Sudjelujemo u pripremi 21 projekta koje je prihvatila Jadranska euroregija i koji će se kandidirati za program Jadranske prekogranične suradnje.

Razgovor

Posebno želim istaknuti rad na kreiranju projekata s vanjskim partnerima, kojima ćemo financirati edukaciju nove generacije »Europrojektnata«. Cilj nam je stvoriti apsorpcijsku sposobnost Istarske županije za korištenje europskih sredstava, odnosno u što većoj mjeri osposobiti naše stručnjake za pripremu, kandidiranje i implementiranje europskih projekata. Već i sam broj projekata u kojima sudjelujemo govori da smo na pravom putu, što će osobito biti važno kad uđemo u EU. Tada će dostupna sredstva iz primjerice strukturalnih i kohezijskih fondova EU-a biti daleko veća.

- S obzirom na niske fiskalne kapacitete hrvatskih županija, pa tako i Istarske, postoji li opasnost da Istra zbog malog proračuna ubuduće neće moći ozbiljno konkurirati za sredstva iz EU fondova?

- Takva opasnost je sasvim realna i ona se može prevladati time što će država u takvim slučajevima intervenirati i »donirati« udio kojim regionalna i lokalna zajednica treba participirati. U tom smislu već u nekim programima postoje rješenja resornih ministarstava - primjerice kod programa Culture Ministarstvo kulture participira u određenom udjelu.

Nama je pak daleko bliža ideja da županije decentralizacijom zadrže dovoljno fiskalnih sredstava, ne bi li same mogle participirati i u onim financijski najvećim projektima.

- Koje biste projekte u Istri ocijenili kao najuspješnije i zašto?

- Ima mnogo kvalitetnih projekata. Važno je da se njima rješavaju potrebe koje zaista postoje, da se time šteti proračunski novac i da se dobivaju najkvalitetnija iskustva. Bez želje da ih rangiram, spomenut ću samo neke: master plan ruralnog razvoja koji se radi u suradnji s regijom Toskanom, sustav odvojenog skupljanja otpada, gdje radimo sa stručnjacima iz Flandrije, projekt SEENET s naglaskom na revitalizaciju Završja. Tu su i projekti koje financira vlada Veneta, a tiču se kulturne baštine, potom veletržnica ribe u Poreču, Parenzana itd.